

τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντοῦκτροῦ ἐν Χάρτφορντ τῆς ἐπαρχίας Κονακτικουτ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, θελήσας νὰ ἐξυκριβώσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Δάβη λεγόμενα, ἀνέπνευσε τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐκρίζωσιν ὀδόντος, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὸν ἐλάχιστον πόνον. Κατόπιν ἐπνέλαβε τὸ ἀξιοσημείωτον τοῦτο πείραγμα ἐπὶ τινῶν παλκτῶν του, οὗ· ἐξέπληξε τὸ ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα. Ὁ Ὁράτιος Οὐέλς ἐδαχίμασεν ἐπίσης τὸν θεϊκὸν αἰθέρα ὡς ἀναισθητικόν, ἀλλὰ προετίμησε τὸ φαιδροντικὸν ἀέριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπίδρασις τῷ ἐράνῃ λυσιτελεστέρα.

Ὁ Οὐέλς μετέβη εἰς Βόστων, ὅπως καταδείξῃ τὰ καινοφανῆ ταῦτα γεγονότα εἰς τὴν ἱατρικὴν σχολήν. Ἐκεῖ συνήντησεν ἕνα τῶν πρώην συναϊρῶν του, τὸν Μόρτων, ὡς καὶ τὸν ἱατρὸν Jackson, εἰς οὓς ἀνεκοίνωσε τὰ πειράματά του. Ὁ Οὐέλς προσκληθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πείραγμα ἐνώπιον τῶν φοιτητῶν τῆς ἱατρικῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ Βόστων, διέθεσε τὰς συσκευὰς αὐτοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἐγχειρίσεων καὶ ὑπέδωκεν εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀερίου ἀσθενῆ τινὰ ἔχοντα ὀδόντα τετηλονισμένον, τὸν ὁποῖον ἐξερίζωσεν, ἀλλ' ὁ πάσχων, ὅστις δὲν ἦτο ἀναισθητός, ἀνεβόησε γοερώς. Ὁ Οὐέλς μετεχειρίσθη πιθανῶς ἀέριον κακῶς παρασκευασθὲν ὁποῦδήποτε ὁ γέλως τῶν μαθητῶν κατήσχυε τὸν δυστυχεῖ ἐγχειριστήν, τοσοῦτον δ' ἐταράχθη ἐκ τοῦ συμβεβηκότος τούτου, ὥστε παρήτησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντοῦκτροῦ.

Ἐν τούτοις ὁ Μόρτων καὶ ὁ Jackson ἐξηκολούηον ἐπιτυχῶς τὰ ἀναισθητικὰ πειράματα διὰ τοῦ πρωτοξειδίου τοῦ ἀζώτου καὶ τοῦ αἰθέρος. Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐργασιῶν των ἔγινε μετ' οὐ πολὺ πανταχοῦ γνωστὴ, καὶ ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρος ἐχαιρέτισε μετ' ἐπευφημιῶν τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ αἰθερισμοῦ.

Ὁ Ὁράτιος Οὐέλς, οὗ τὸ ὄνομα εἶχε λησμονηθῆ, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν ὅπως διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά του, ἀλλὰ πάντες ἀπέρρουσαν αὐτὸν ἐν Λονδίῳ. Τῷ 1857 ἦλθεν εἰς Παρισίους, ὅπου ἐπίσης ἀπέτυχε. Περιελθὼν εἰς μεγίστην πενίαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας ἐν ἀρχῇ ἀθυμίας, καὶ ἀποφασίσας ν' αὐτοκτονήσῃ, ἤνοιξε τὰς φλέβας του ἐντὸς λουτροῦ, ὅτε δὲ ἀνεγνωρίσθη τὸ πτόμα του, εἶδον ὅτι ἐκράτει φιάλην αἰθέρος. Ὁ ἀτυχὴς ἐφευρέτης ἠθέλησε νὰ χρησιμοποίησῃ ὅπως ἀποθάνῃ τὴν ἀνακάλυψιν, δι' ἧς ἤλπισε νὰ δοξασθῇ.

Ὁ θάνατός του οὐδεμίαν ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν, οὐδεὶς ἐλυπήθη οὐδὲ ἐκλαυσεν αὐτόν. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπτου ἐποχὴν ὁ Jackson ἐλάμβανε παρὰ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γαλλίας τὸ ὑπὸ τοῦ Montyon ὀρισθὲν βραβεῖον, ὁ δὲ Μόρτων ἤθροϊζε τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν δικαιωμάτων του κέρδη.

Ἦπτον ἀγνώμονες αἱ μέλλουσαι γενεαί, λέγει

ὁ Figuer, θέλουσιν ἀναφέρει μετ' εὐγνωμοσύνης, ἅμα δὲ καὶ οἴκτου, τὸ ὄνομα τοῦ ἀτυχοῦς ἀνδρός, ὅστις ἀποῦ ἐπροίκισε τὴν ἀνθρωπότητα δι' ἀθανάτου εὐεργετήματος, ἀπέθανεν ἐξ ἀπελπισίας εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ νέου κόσμου».

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΤΤΕΡ

ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ

ἐν ταῖς ἀρχαίαις χρόνιαις καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα.

Τὰ πρῶτα ἔχνη τῆς φαρμακευτικῆς ἀναφαίνονται παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς καὶ Αἰγυπτίοις, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου παρ' Ἰουδαίους, καὶ τοῖς Ἕλλησιν. Οἱ ἱεροφάνται τῶν πρώτων τούτων ἐθνῶν ἐνησχολοῦντο ἐν τῇ ἐρευνῇ τῆς περιστοιχοῦσης αὐτοῦς φύσεως καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν φυσικῶν προῦστων πρὸς μακροβιότητα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰνδῶν καὶ Αἰγυπτίων ἦσαν οἱ θεραπεύοντες τὰ τραύματα καὶ τὰς νόσους, διὸ καὶ κατεγίνοντο εἰς τὴν σπουδὴν καὶ ἐξυκριβώσιν τῶν ἰδιοτήτων τῶν φυτῶν. Ἦσαν δὲ παρ' αὐτοῖς γνωστὰ πολλὰ τῶν φυτικῶν φαρμάκων, ὡς ἡ σμύρνα, ἡ μαστίχη, τὸ ὀλίβανον, τὸ μοσχοκάρυον, ἡ κανέλλα καὶ τινὰ ἄλλα.

Οἱ Ἕλληνες μετὰ ταῦτα ἔμαθον τὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Αἰγυπτίων. Οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι ἱατροὶ τῶν Ἑλλήνων ὡς ὁ Ἴπποκράτης καὶ Πυθαγόρας, κατεσκευάζον καὶ διένεμον φάρμακα, ἀν καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι αἱ ἐργασίαι αὐταὶ ἐγίνοντο παρ' ἄλλων ἀνθρώπων ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν αὐτῶν.

Ἐκ πλειοτέρων Ἑλλήνων συγγραφέων ἐξάγεται πρὸς τούτοις ὅτι οἱ μετὰ τὸν Ἴπποκράτην ἱατροὶ εἶχον ἰδικίτερα φαρμακεία, ἱατρεῖα καλούμενα, ἐν οἷς ἐξετέλου χειρουργικὰς ἐργασίας καὶ ἐπόλων φάρμακα· οἱ δὲ τῆς ἐποχῆς ἐ εἰνης ῥιζοτόμοι ἐνησχολοῦντο μετὰ τῶν φαρμάκων παρασκευὰς διδαχθέντες παρὰ τῶν τότε ἱατρῶν τὴν συλλογὴν καὶ χρησιμοποίησιν τῶν φαρμακευτικῶν φυτῶν. Τινὲς τῶν ῥιζοτόμων τούτων ὡς λ. χ. Τρακσίας ὁ ἐκ Μαντινείας, ὁ Εὐδαμος καὶ τινες ἄλλοι διεκρίθησαν ἰδίως διὰ τὰς βοτανικὰς των γνῶσεις συγγράψαντες μάλιστα καὶ τινὰ περὶ φυτολογίας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους περίπου 350 π. Χ. ἐκλήθησαν οἱ ῥιζοτόμοι οὗτοι φαρμακοπῶλαι, ὄνομα ὅπερ ἔλαβε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης βραδύτερον παρὰ τοῦ Ἐπικούρου, καθότι ἐνησχολεῖτο καὶ οὗτος κατὰ τὴν νεότητά του εἰς τὴν συλλογὴν καὶ πώλησιν φαρμακευτικῶν φυτῶν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν κατακτήσεων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐν Ἰνδίας, Περσίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ 300 περίπου π. Χ., ἤρξησε τὸ ποσὸν τῶν ἐγνωσμένων φαρμάκων διὰ πολλῶν νέων καὶ ἐγκαθηδρῆθη ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν Πτολεμαίων ἱατρικὸν σχολεῖον ἐν Ἀλεξανδροῖᾳ ἐν τῷ τότε κέντρῳ τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν· ἐπεκτάθησαν αἱ γνῶσεις τῆς ἱατρικῆς, ἥτις

Ἡ σύστασις φαρμακείων ἐπετρέπετο εἰς τινὰς πόλεις μόνον· ἐπιτροπὴ δὲ ἐκ τριῶν διασήμων ἀνδρῶν εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν φαρμακείων καὶ καταγραφῆς πάσης νοθεύσεως προσερχομένης ἐξ αἰσχροκερδείας.

Τὸ ἔξοχον τῶν ἱατρικῶν τούτων διατάξεων ἀπεδείχθη ὑπὸ τῆς πείρας, διό καὶ ἀπερμιμήθησαν τούτους καὶ ἐν Γαλίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς μετὰ ταῦτα ἐπικρατεῖαις. Ἐν Montpelier ἐσυστήθη τὸν 15 αἰῶνα, καὶ ἐν Παρισίοις τὸν 13 αἰῶνα ἱατρικὸν σχολεῖον. Ἐσυστήθησαν δὲ ταυτόχρονον καὶ φαρμακεῖα ἀπαγορευθείσης τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἀγυρτικοῦ ἐπαγγέλματος τῶν τότε φαρμακοποιῶν καὶ βοτανεμπόρων. Apothekarii et Herbarii. Τὸν 14 καὶ 15 αἰῶνα συνεστήθησαν ἐλίγιον κατ' ἐλίγιον σχεδὸν εἰς πᾶσας τὰς εὐρωπαϊκάς ἐπικρατείας κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἰταλῶν καὶ Γάλλων φαρμακεία. Ἐν Λονδίῳ συνεστήθη τὸ πρῶτον φαρμακεῖον τὸ 1344 ἐν Λειψίᾳ, τὸ 1409 καὶ ἐν Βερολίῳ τὸ 1488.

Τὰ ἐν Γερμανίᾳ φαρμακεῖα καθιδρύθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς δημοσία δαπάνη, ἡ διεύθυνσις δὲ τῶν ἰδρυμάτων τούτων ἀνετέθη εἰς ἀνδρας ἐν Ἰταλίᾳ σπουδάσαντες, οἵτινες ἐπρομηθεύοντο τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων ἀπλῶν τε καὶ συνθέτων ἐξ αὐτῆς.

Ἡ πρακτικὴ τάσις μέχρι τοῦ 15 αἰῶνος ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀνέυρεσιν φυτῶν πρὸς κατασκευὴν νέων ἱαματικῶν μέσων, ὡς καὶ τὴν παραγωγὴν θυμασιῶν φαρμάκων.

Ἀποῦ ὅμως ἡ παιδεία ἐξηπλώθη, ἐσυστήθησαν τὸν 14 αἰῶνα ἐν Βιέννῃ Ἐιθελβέργη, Λειψία καὶ ἄλλαις πόλεσι Πανεπιστήμια, δι' ὧν ἡ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης διδασκαλία ἀποκατέστη κοινωτέρα. Ἐνεκα τῆς σπουδῆς τῆς χημείας, ἥτις διεδόθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καίτοι κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν Ἀράβων, καὶ τῆς ἐμφανίσεως ἀνδρῶν ἐργασθέντων οὐ μόνον εἰς συγγραφὰς ἀλλὰ καὶ εἰς χημικὰς ἐφευρέσεις ὡς Royer Bacco, Albert Bolstaedt, Baimun dus Basileus Valentinus, καὶ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας δι' ἧς ἠνεώχθη τὸ στάδιον τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς ἀνακαλύψεως τέλος τοῦ Νέου κόσμου παρασχόντος πληθὺν νέων πολυτίμων φαρμάκων, ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη σπουδαίως ἀνεδείχθη, νέα περίοδος δι' αὐτὴν ἠνεώχθη ὡς καὶ διὰ τὸν οὐσιώδη αὐτῆς κλάδον, τὴν φαρμακευτικὴν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἠξήθησαν τὰ συγγράμματα τῆς φαρμακευτικῆς διὰ τῆς συγγραφῆς νέων φαρμακοποιῶν, ἰδίως δὲ διὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ Saladin von Aesculo τοῦ ἀρχιάτρου τοῦ ἠγεμόνος τῆς Νεχπόλεως, ἐν ᾧ διαλαμβάνονται τινὲς κατάλληλοι συνθέσεις χημικοφάρμακευτικῶν σκευασμῶν καὶ περιγράφονται οἱ χαρακτηριστῆρες τῆς γενεσιότητος καὶ τῆς νοθεύσεως αὐτῶν.

Μεγάλως ἀνέδειξε τὴν φαρμακευτικὴν καὶ τὸ

κατὰ τὰ 1484 εἰς Παρισίους· εἰδοθὲν φαρμακευτικὸν διάταγμα, δι' οὗ ἀπηρεῖτο παρὰ τῶν φαρμακοποιῶν ἐπιστημονικὴ ἐκπαίδευσις καὶ μετὰ ταῦτα αὐστηρὰ ἐξέτασις· ἐπετρέπετο δὲ εἰς αὐτοὺς ἡ παραχώρησις σημαντικῶν προνομίων καθότι ἐθεωροῦντο ἴσοι τοῖς μᾶλλον πεπαιδευμένοις ἀνδράσι καὶ ἀναγνωρίζοντο ὡς ἀξιοὶ τοῦ διορισμοῦ ἐν τοῖς ἀνωτέροις πολιτικοῖς ἀξιωμασίαις.

Ὁ 16 αἰὼν ἦτο πλήρης προόδων διὰ τὴν φαρμακευτικὴν. Τὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα πολυτίμα συγγράμματα Ῥωμαίων, Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων, πρότερον σπάνια ἀντίγραφα ὄντα, ἤδη ἐπολλαπλασιάσθησαν διὰ τῆς τυπογραφίας καὶ ἐσχολιάσθησαν ὑπὸ διαφόρων ἐπιστημόνων, ὥστε τοῖς πᾶσι καθίστατο εὐκολος ἡ προμήθεια τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἰπποκράτους, τοῦ Celsus, τοῦ Διοσκορίδου, τοῦ Γαληνοῦ τοῦ Ὀρειβαίου, δι' ὧν διεδόθησαν αἱ γνώσεις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φαρμακευτικῆς τῶν ἀρχαίων· ὁ ἔρως πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἠξήθη σπουδαίως καὶ ὁ τῶν φαρμάκων θησαυρὸς πολυτρόπως ἐπλουτίσθη.

A...

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΜΟΥ ΕΡΩΣ

Εἰκῶν.

I

Ἵπερφάνως κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασίου προσήλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Πανεπιστημίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ μου, ὅπως ἐγγραφῶ εἰς τὸ μητρώον τῶν φοιτητῶν.

Ἡ ἡμέρα αὕτη δι' ἐμὲ εἶνε ἀξιοσημείωτος, καὶ διὰ πολλὰ μὲν ἴσως ἄλλα, ἀλλὰ καὶ διότι κατ' αὐτὴν εἶπον τὸ πρῶτον ψεῦδος... Παρηγορήσου, ἀρχάριε νεανία! γενόμενος δικηγόρος πολλάκις θὰ ἀναγκασθῆς νὰ ἀρνηθῆς τῶν πελατῶν σου τὰς γνησίας ὑπογραφάς!... Ἰδοὺ δὲ ποῖον ἦτο τὸ πρῶτον τοῦτο ψεῦδος: ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπογραμματέως πόσῃ περιουσίᾳ ἔχω, ἀπεκρίθην—ἀφοῦ αὐτός τε καὶ ὁ ἐγγυητής μου μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι πρὶκειται περὶ ἀπλοῦ τύπου—ὅτι ἔχω περιουσίαν 18 χιλιάδων δραχμῶν!!

Οἴμοι! οὔτε τάφον εἶχον ἰδιόκτητον!

Μέχρι τούδε δὲ ἀγνοῶ καὶ διατι μὲ ἠρώτησαν καὶ διατι ἀπεκρίθην οὕτω.

— Τί θὰ σπουδάσετε;

— Νομικά!

— ὦχ! παιδί μου, τί καταλαβαίνετε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη... ἀλήμονο!!

Καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ἔγραφε...

— Εἶνε ἐπιστήμη εὐρεῖα... εἶπον μὲ στόμφον νομιμοδιδασκάλου τοῦ μέλλοντος!

— Πολὺ καλὰ, φίλε μου... καλὴν πρόοδον σοῦ ἐπεύχομαι...

Ἀπῆλθουμεν.